

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายในองค์การของนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนของการดำเนินงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชากร ตัวอย่าง ตัวแปรและการวัดตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ไว้ดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

1. นักศึกษา ได้แก่ผู้มีสถานภาพเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2536 ซึ่งมีจำนวน 285,352 คน โดยแยกตามคณะที่ศึกษาได้ดังนี้

คณะนิติศาสตร์	53,453	คน
คณะบริหารธุรกิจ	109,152	คน
คณะมนุษยศาสตร์	19,539	คน
คณะศึกษาศาสตร์	14,228	คน
คณะวิทยาศาสตร์	22,517	คน
คณะรัฐศาสตร์	54,069	คน
คณะเศรษฐศาสตร์	12,394	คน
รวม	285,352	คน

(ที่มา: ข้อมูลจากกองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรกฎาคม 2536)

2. บุคลากร ได้แก่ผู้มีสถานภาพเป็นอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา 2536 ซึ่งมีจำนวน 3,858 คน โดยแยกตามหน่วยงานที่สังกัดได้ดังนี้

หน่วยงาน	อาจารย์	ข้าราชการ-เจ้าหน้าที่	รวม
คณะนิติศาสตร์	77 คน	169 คน	246 คน
คณะบริหารธุรกิจ	69 คน	105 คน	174 คน
คณะมนุษยศาสตร์	139 คน	86 คน	225 คน
คณะศึกษาศาสตร์	249 คน	139 คน	388 คน
คณะวิทยาศาสตร์	129 คน	179 คน	308 คน
คณะรัฐศาสตร์	48 คน	88 คน	136 คน
คณะเศรษฐศาสตร์	60 คน	94 คน	154 คน
สำนักงานอธิการบดี	-	1,267 คน	1,267 คน
สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล	-	288 คน	288 คน
สำนักหอสมุดกลาง	-	273 คน	273 คน
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา	-	152 คน	152 คน
สำนักพิมพ์	-	199 คน	199 คน
สถาบันคอมพิวเตอร์	-	48 คน	48 คน
รวม	771 คน	3,087 คน	3,858 คน

(ที่มา: ข้อมูลจากกองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง: กรกฎาคม 2536)

รวมจำนวนประชากรที่เป็นนักศึกษาและบุคลากร 289,210 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างกำหนดดังนี้

1. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้ตารางของ Taro Yamane (1973: 1089) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน ± 5 % จากจำนวนประชากร 289,210 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

2.1 ใช้วิธี Quota Sampling โดยแบ่งสัดส่วนตัวอย่าง 400 คน จากประชากรที่เป็นนักศึกษา 300 คนและจากประชากรที่เป็นบุคลากร 100 คน ทั้งนี้โดยพิจารณาว่าแม้บุคลากรจะมีจำนวนน้อย (3,858 คน) เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาทั้งหมด (285,352 คน)

แต่บุคลากรเหล่านี้เป็นผู้ที่มาปฏิบัติหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยเป็นประจำ ในขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเองมากกว่ามาฟังคำบรรยายในชั้นเรียน

2.2 ใช้วิธี Stratified Sampling โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาตามลักษณะการเรียนและตามคณะวิชา และแบ่งกลุ่มอาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ตามหน่วยงานที่สังกัด

นักศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นนักศึกษาประเภทมาฟังคำบรรยายในชั้นเรียน จำนวน 200 คน แบ่งตามคณะที่ศึกษาได้เป็น 7 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้ โดยแบ่งตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรแต่ละคณะ ดังนี้

คณะ	ประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
คณะนิติศาสตร์	53,453 คน	18.67	37
คณะบริหารธุรกิจ	109,152 คน	38.00	76
คณะมนุษยศาสตร์	19,539 คน	6.66	13
คณะศึกษาศาสตร์	14,228 คน	5.33	11
คณะวิทยาศาสตร์	22,517 คน	8.00	16
คณะรัฐศาสตร์	54,069 คน	18.67	38
คณะเศรษฐศาสตร์	12,394 คน	4.67	9
รวม	285,352 คน	100.00	200 คน

ส่วนกลุ่มที่สองเป็นนักศึกษาประเภทศึกษาด้วยตนเอง จำนวน 100 คน สุ่มจากทุกจังหวัดตามทะเบียนสมาชิกหนังสือพิมพ์ข่าวรวมคำแหง

บุคลากร จำนวน 100 คน แบ่งตามหน่วยงานที่สังกัดได้เป็น 13 หน่วยงาน คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ สำนักงานอธิการบดี สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล สำนักหอสมุดกลาง สำนักเทคโนโลยีการศึกษา สำนักพิมพ์ และสถาบันคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ โดยแบ่งตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรของแต่ละหน่วยงานดังนี้

หน่วยงาน	ประชากร (อาจารย์/เจ้าหน้าที่)	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
คณะนิติศาสตร์	246 (77/169) คน	6	6 (2/4)
คณะบริหารธุรกิจ	174 (69/105) คน	5	5 (2/3)
คณะมนุษยศาสตร์	225 (139/86) คน	6	6 (4/2)
คณะศึกษาศาสตร์	388 (249/139) คน	10	10 (6/4)
คณะวิทยาศาสตร์	308 (129/179) คน	8	8 (3/5)
คณะรัฐศาสตร์	136 (48/88) คน	4	4 (1/3)
คณะเศรษฐศาสตร์	154 (60/94) คน	4	4 (2/2)
สำนักงานอธิการบดี	1,267 คน	33	33
สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล	288 คน	7	7
สำนักหอสมุดกลาง	273 คน	7	7
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา	152 คน	4	4
สำนักพิมพ์	199 คน	5	5
สถาบันคอมพิวเตอร์	48 คน	1	1
รวม	3,858 คน	100	100 คน

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- ลักษณะประชากรของผู้เปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ (นักศึกษาและบุคลากร)
- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์
- ระดับความคาดหวังของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์
- ความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์

ตัวแปรข้างต้นนี้จะทำการศึกษาและวัดในเชิงปริมาณ ดังนี้

- ลักษณะทางประชากรของตัวอย่าง จะศึกษาในเรื่องเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และหน่วยงานที่สังกัด โดยวัดข้อมูลในระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) และ ระดับอันตรภาค (Interval Scale)

- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักศึกษาและบุคลากรจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน 5 ชนิด ประกอบด้วยชุดคำถามที่วัดปริมาณความบ่อย และประเภทเนื้อหาที่เปิดรับ เป็นคำถามมาตราส่วนประเมินค่าวัดข้อมูล ในระดับอันตรภาค (Interval Scale)
- ระดับความคาดหวังของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยชุดคำถามที่วัดความคาดหวังในด้านเนื้อหา รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และเผยแพร่ คุณภาพข่าวสาร ประโยชน์ของข่าวสาร ฯลฯ โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าวัด ในระดับอันตรภาค (Interval Scale)
- ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยชุดคำถามที่วัดความพึงพอใจในเนื้อหา รูปแบบ วิธีการนำเสนอ และเผยแพร่ คุณภาพข่าวสาร ประโยชน์ของข่าวสาร ฯลฯ โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าวัด ในระดับอันตรภาค (Interval Scale)

สำหรับมาตราส่วนประเมินค่าวัดระดับความคาดหวังและความพึงพอใจในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 ระดับ แต่ละระดับได้คะแนนแตกต่างกันจาก 1, 2, 3, 4 และ 5 ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มากพอสมควร
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ตัวแปรดังกล่าวเพื่อศึกษาปริมาณความมากน้อยของแต่ละคำถามจากผลรวมของกลุ่มตัวอย่างนั้น ได้ใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อแปลความหมาย ดังนี้

- 5 หมายความว่า มากที่สุด
- 4 หมายความว่า มาก
- 3 หมายความว่า ปานกลาง
- 2 หมายความว่า น้อย
- 1 หมายความว่า น้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้า จากตำราและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสอบถามจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัย แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ลักษณะของคำถามส่วนใหญ่จะประกอบด้วยคำถามแบบ ปลายปิด (Closed Form) และมีคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพียงบางส่วนเท่าที่ จำเป็น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างเช่น อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพ และหน่วยงานที่สังกัด (จำนวน 5 ข้อ)
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ ภายในองค์การของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (จำนวน 4 ข้อ)
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังที่คาดว่าจะได้รับจากการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อประชาสัมพันธ์ภายในองค์การของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (จำนวน 70 ข้อ)
- ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ ประชาสัมพันธ์ภายในองค์การของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (จำนวน 70 ข้อ)
- ตอนที่ 5 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ภายใน องค์การของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (จำนวน 2 ข้อ)

การทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความตรงของเนื้อหาและความ เชื่อมั่นของเครื่องมือวัด ดังนี้

1. หาความตรง (Validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้ กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อบกพร่องของคำถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นการ ตรวจสอบความชัดเจน ความเข้าใจ และความตรงเชิงเนื้อหา (Face Validity)
2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณเฉพาะส่วนชุด คำถามที่วัดตัวแปรเป็นค่าคะแนน (ระดับการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ระดับความคาดหวัง และ

ระดับความพึงพอใจ) โดยนำแบบสอบถามนั้นมาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์ Alpha ตามสูตรของ Cronbach (1960)

การทดสอบแบบสอบถามและค่าความเชื่อมั่นภายในของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองศึกษา (Pretest) กับกลุ่มนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ Alpha ดังนี้

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร = 0.85

ความคาดหวังที่ได้รับจากการเปิดรับข่าวสาร = 0.92

ความพึงพอใจที่ได้รับจากการเปิดรับข่าวสาร = 0.93

ซึ่งอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กำหนดวิธีการดังนี้

1. ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาประเภทมาฟังคำบรรยายในชั้นเรียน ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือให้นักศึกษาที่มาฟังคำบรรยายที่มหาวิทยาลัยตอบแบบสอบถาม จำนวน 200 คน

2. ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาประเภทศึกษาด้วยตนเอง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ตามรายชื่อและที่อยู่ของสมาชิกหนังสือพิมพ์ข่าวรามคำแหง และขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับมาที่ผู้วิจัย จำนวน 100 คน

3. ตัวอย่างที่เป็นบุคลากร ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกจ่ายแก่ตัวอย่างที่คณะและหน่วยงานต่าง ๆ และขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับมาที่ผู้วิจัย จำนวน 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยมีดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวนความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สำหรับคำถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลักของการวิจัยคือ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ความคาดหวังจากการเปิด

รับสื่อประชาสัมพันธ์ และความพึงพอใจที่ได้รับจากการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์

3. การวิเคราะห์ ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาที่มาฟังคำบรรยาย นักศึกษาที่ศึกษาด้วยตนเอง และบุคลากร เกี่ยวกับตัวแปรด้านต่าง ๆ